

คำถาม-คำตอบ

แนวปฏิบัติ เรื่อง แนวทางการทดสอบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

เพื่อพัฒนาต่อยอดให้เกิดนวัตกรรมทางการเงิน (Regulatory Sandbox Guidelines)

คำถาม	คำตอบ
1. วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมทดสอบและพัฒนา นวัตกรรมภายใต้กรอบ Regulatory Sandbox Guidelines คืออะไร และมี ผลลัพธ์ที่คาดหวังอย่างไร	การทดสอบภายใต้ Regulatory Sandbox มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้ให้บริการทางการเงินที่สนใจนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหรือสร้างนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการให้บริการทางการเงิน หรือเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานของธุรกิจให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถทดสอบนวัตกรรมทางการเงินดังกล่าวภายใต้ขอบเขตที่ จำกัด โดยมีผลลัพธ์ที่คาดหวัง ดังนี้ (1) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา นวัตกรรมเกี่ยวกับการให้บริการทางการเงิน เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้ใช้บริการ เพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการทางการเงินของ ประชาชน เพิ่มประสิทธิภาพ หรือลดต้นทุนการให้บริการทางการเงิน (2) สนับสนุนให้เกิดการทดสอบเกี่ยวกับนวัตกรรมการเงินมากขึ้นใน สภาพแวดล้อมของการใช้งานจริง เพื่อลดเวลาในการนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด และ เพิ่มโอกาสที่นวัตกรรมดังกล่าวจะสามารถให้บริการได้ในวงกว้าง (3) จำกัดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการนำเสนอ นวัตกรรมใหม่ ๆ ต่อ ผู้ใช้บริการและระบบการเงินโดยรวม โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนา นวัตกรรม (4) ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันระหว่าง ผู้เข้าร่วมทดสอบ ธนาคารแห่งประเทศไทย และหน่วยงานกำกับดูแลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพิจารณากำหนดนโยบายการกำกับดูแลที่เหมาะสม สอดคล้องกับความเสี่ยง และไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา นวัตกรรมทางการเงิน
2. รูปแบบการทดสอบ ภายใต้กรอบ Regulatory Sandbox Guidelines ของ ธปท. มีทั้งหมดกี่ประเภท และมีความแตกต่างกัน อย่างไร	การทดสอบภายใต้กรอบ Regulatory Sandbox Guidelines แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ Regulatory Sandbox คือการทดสอบนวัตกรรมการเงินหรือสนับสนุนการ ให้บริการทางการเงินที่ ธปท. มีเกณฑ์การกำกับดูแล หรือเป็นธุรกิจหรือธุรกรรมที่ ธปท. อนุญาตให้ผู้ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลสามารถดำเนินการได้ และมีลักษณะ เป็นโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน เช่น โครงการ Standard QR Code for Payment หรือเป็นธุรกิจที่กฎหมายกำหนดให้ทดสอบใน Regulatory Sandbox เช่น P2P Lending การถือครอง Digital Asset เพื่อการพัฒนา นวัตกรรมการเงิน เป็นต้น Own Sandbox คือการทดสอบนวัตกรรมการเงินหรือสนับสนุนการให้บริการ ทางการเงินที่ ธปท. มีเกณฑ์การกำกับดูแล โดยเป็น นวัตกรรมการเงินเฉพาะราย ที่ทดสอบอยู่ในการดูแลของผู้ให้บริการทางการเงินเอง เช่น การใช้ Artificial Intelligence (AI) ในการประเมินความสามารถผู้กู้ การใช้ Blockchain ร่วมกับ พันธมิตรทางธุรกิจที่ไม่มีลักษณะเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน ทั้งนี้ ขึ้นกับ การประเมินความเสี่ยงของผู้ให้บริการตามแนวทางที่ ธปท. กำหนด

คำถาม	คำตอบ
	3. Enhanced Regulatory Sandbox คือการทดสอบนวัตกรรมการเงินหรือสนับสนุนการให้บริการทางการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่ได้มีเกณฑ์การกำกับดูแลหรือยังไม่อนุญาตให้ดำเนินการ ซึ่งทดสอบได้ในวงจำกัดโดยมีเงื่อนไขการไม่ประกอบธุรกิจ เช่น การชำระราคาที่มีการกำหนดเงื่อนไขอัตโนมัติ (Programmable Payment)
3. ใครสามารถสมัครเข้าทดสอบใน Sandbox ของ ธปท. ได้บ้าง	สำหรับ Regulatory Sandbox และ Own Sandbox นั้น ผู้เข้าทดสอบจะต้องเป็นผู้ให้บริการทางการเงินภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. สำหรับ Enhanced Regulatory Sandbox ธปท. ไม่จำกัดผู้ที่สามารถสมัครเข้าทดสอบ โดยจะกำหนดนวัตกรรมที่สามารถเข้าทดสอบได้เป็นรอบ ๆ ทั้งนี้ ธปท. คาดหวังว่าผู้สมัครเข้าทดสอบจะต้องมีความพร้อมในการเข้าร่วมการทดสอบ อาทิ มีผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่แสดงถึงความเป็นไปได้ในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการให้บริการ รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องก่อนสมัครเข้าทดสอบ
4. ผู้ที่สนใจนำโครงการเข้าทดสอบใน Sandbox สามารถสมัครติดต่อได้ที่ไหน? และมีระยะเวลาในการเปิดรับสมัครหรือไม่	ผู้ที่สนใจสมัครเข้าทดสอบสามารถติดต่อ สำนักเทคโนโลยีทางการเงิน ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ที่ email: FinancialTechnologyOffice@bot.or.th เพื่อหารือรายละเอียดเพิ่มเติมก่อนสมัครเข้าทดสอบ โดย Regulatory Sandbox และ Own Sandbox สามารถสมัครเข้าทดสอบได้โดยไม่ต้องกำหนดระยะเวลาการปิดรับสมัคร ส่วนในกรณีของ Enhanced Regulatory Sandbox จะเปิดรับสมัครเป็นช่วงระยะเวลา โดย ธปท. จะกำหนดประเภทนวัตกรรมการเงินที่จะเข้าทดสอบในแต่ละรอบและทดสอบเป็นรายครั้ง
5. กระบวนการสมัครและรับเข้าทดสอบใน Regulatory Sandbox Own Sandbox และ Enhanced Regulatory Sandbox มีกระบวนการพิจารณาอย่างไร	ผู้สมัครเข้าทดสอบจะต้องดำเนินการตามแนวทางที่ระบุไว้ใน “แนวปฏิบัติเรื่อง แนวทางการทดสอบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาต่อยอดให้เกิดนวัตกรรมทางการเงิน (Regulatory Sandbox Guidelines)” ดังนี้ ○ ในกรณีของการสมัครเข้าทดสอบใน Regulatory Sandbox หลังจากที่ผู้สมัคร ได้ยื่นเอกสารสมัครเข้าทดสอบอย่างเป็นทางการแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะแจ้งผลการพิจารณาภายใน 30 วันนับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับใบสมัครและเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วนตามที่กำหนด โดยอาจมีความเห็นต่อแผนการทดสอบเพิ่มเติมได้ ○ ในกรณีของการสมัครเข้าทดสอบใน Enhanced Regulatory Sandbox หลังจากที่ผู้สมัคร ได้ยื่นเอกสารสมัครเข้าทดสอบอย่างเป็นทางการแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะแจ้งผลการพิจารณาภายใน 45 วันนับแต่วันที่

คำถาม	คำตอบ
	ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับใบสมัคร และเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วนตามที่กำหนด โดยอาจมีความเห็นต่อแผนการทดสอบเพิ่มเติมได้ ○ ในกรณีของการสมัครเข้าทดสอบใน Own Sandbox เป็นการทดสอบนวัตกรรมการเงินหรือสนับสนุนการให้บริการทางการเงินเฉพาะรายที่ทดสอบอยู่ในการดูแลของผู้ให้บริการทางการเงินเอง โดยผู้เข้าทดสอบต้องนำส่งกรอบนโยบาย Own Sandbox ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของผู้ให้บริการทางการเงินหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายก่อนนำส่งมายัง ธปท. ล่วงหน้าอย่างน้อย 15 วันก่อนเริ่มการทดสอบใน Own Sandbox ครั้งแรก
6. การทดสอบโครงการใน Sandbox ใช้เวลานานเท่าไร และมีกระบวนการประเมินความสำเร็จอย่างไร	หลังจากที่ ธปท. ได้รับเอกสารและข้อมูลครบถ้วนและแจ้งผลการพิจารณาเข้าทดสอบกลับไปแล้ว ผู้สมัครที่ได้รับการอนุมัติสามารถเริ่มทดสอบโครงการตามระยะเวลาที่แจ้งไว้ โดยเฉลี่ยแต่ละโครงการจะทดสอบประมาณ 6-12 เดือน การประเมินโครงการที่เข้าสอบใน Sandbox จะขึ้นอยู่กับลักษณะของนวัตกรรมที่เข้าทดสอบ โดย ธปท. จะติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามกรอบการทดสอบและตัวชี้วัดความสำเร็จที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน โดยผู้เข้าร่วมทดสอบต้องส่งรายงานผลการทดสอบตามตัวชี้วัดเป็นรายเดือนให้ ธปท. รับทราบและอาจมีการประชุมร่วมกันเพื่อติดตามความคืบหน้าหรือหารือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ
7. ผู้ให้บริการทางการเงินหรือประชาชนทั่วไปสามารถติดตามสถานะของโครงการในการเข้าร่วมทดสอบภายใต้ Regulatory Sandbox Guidelines ได้ที่ใดบ้าง	ธปท. จะแจ้งผลการพิจารณารับโครงการเข้าทดสอบใน Sandbox ทาง E-Mail ทั้งนี้ ธปท. จะเผยแพร่รายชื่อโครงการที่ทดสอบใน Regulatory Sandbox และ Enhanced Regulatory Sandbox บนเว็บไซต์ของ ธปท. (Link: https://www.bot.or.th/th/financial-innovation/digital-finance/fintech-in-thailand.html) พร้อมด้วยสถานะของโครงการ ประกอบด้วย 1. รับเข้าทดสอบ (Accepted) 2. อยู่ระหว่างทดสอบ (Testing) 3. ยุติการทดสอบ (Discontinued) 4. ทดสอบเสร็จสิ้น (Completed)
8. ผู้เข้าทดสอบสามารถเปลี่ยนแปลงขอบเขตการทดสอบ หรือขยายระยะเวลาในการทดสอบใน Sandbox หลังจากดำเนินการทดสอบไปแล้วได้หรือไม่	ผู้เข้าทดสอบสามารถเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขอขยายระยะเวลาในการทดสอบได้ เช่น การเพิ่มกลุ่มลูกค้า การเพิ่มผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ทดสอบ การขยายระยะเวลาการทดสอบ เป็นต้น โดยผู้เข้าทดสอบจะต้องหารือและขออนุมัติกับ ธปท. ก่อนการดำเนินการ ซึ่ง ธปท. จะพิจารณาเป็นรายกรณี

คำถาม	คำตอบ
9. การนำโครงการออกจาก Sandbox มีหลักเกณฑ์และขั้นตอนการพิจารณาอย่างไร	หลักเกณฑ์พิจารณาก่อนออกจากการทดสอบใน Regulatory Sandbox และ Enhanced Regulatory Sandbox แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้ 1. การทดสอบประสบความสำเร็จ (1.1) ผลการทดสอบเป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จในการทดสอบที่กำหนด ซึ่งผู้เข้าร่วมทดสอบและ ธปท. ได้ตกลงร่วมกัน รวมถึงสามารถควบคุมความเสี่ยงได้รัดกุมและมีแนวทางคุ้มครองผู้ใช้บริการที่เหมาะสม และ (1.2) ผู้เข้าร่วมทดสอบสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลของ ธปท. และหน่วยงานกำกับดูแลอื่น รวมถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องได้ครบถ้วน 2. การทดสอบไม่ประสบความสำเร็จและต้องยุติการทดสอบ โดยเข้าข่ายอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (2.1) ผลการทดสอบไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือตัวชี้วัดความสำเร็จในการทดสอบที่กำหนด ซึ่งผู้เข้าร่วมทดสอบและ ธปท. ได้ตกลงร่วมกัน (2.2) พบข้อร้องเรียนหรือข้อบกพร่องจากผลิตภัณฑ์ กระบวนการดำเนินงาน หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีผลกระทบต่อการให้บริการอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้ให้บริการทางการเงินไม่สามารถดำเนินการหรือมีแนวทางปรับปรุงแก้ไข (2.3) ผู้เข้าร่วมทดสอบไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตกลงร่วมกันกับ ธปท. ในระหว่างการทดสอบ เช่น การรายงานผลการทดสอบรายเดือน การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องในการให้บริการ เป็นต้น (2.4) ผู้เข้าร่วมทดสอบแจ้งความจำนงค์ที่จะยุติการทดสอบเอง ผู้ให้บริการทางการเงินสามารถยื่นขอออกจาก Sandbox ผ่านระบบ e-Application ของ ธปท. หรือ ส่งอีเมลมาที่ FinancialTechnologyOffice@bot.or.th โดยนำส่งหนังสือแจ้งขอออกจาก Sandbox พร้อมกับแนบข้อมูลประกอบการพิจารณาที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ อาจมีการนัดประชุมระหว่าง ธปท. และผู้ให้บริการทางการเงินเพื่อสรุปภาพรวมผลการทดสอบและหารือแนวทางการให้บริการในวงกว้างต่อไป ทั้งนี้ ในกรณีของ Own Sandbox เนื่องจากการทดสอบเฉพาะรายที่อยู่ในการดูแลของผู้ให้บริการทางการเงินเอง การออกจากการทดสอบจึงเป็นการดำเนินการตามแผนการทดสอบที่กำหนด เมื่อดำเนินการได้ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จในการทดสอบที่กำหนด สามารถแจ้งผลการทดสอบและแจ้งออกจากการทดสอบให้แก่คณะกรรมการของบริษัททราบ และรายงานผลการดำเนินการมายัง ธปท.
10. ผู้ที่สนใจนำโครงการเข้าทดสอบใน Sandbox ของ ธปท. แต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานกำกับดูแลอื่น อาทิ ก.ล.ต.	ผู้ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานกำกับดูแลอื่น ๆ สามารถเข้าทดสอบใน Sandbox ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในกรอบ Enhanced Regulatory Sandbox ได้ โดย ธปท. จะพิจารณาวัตถกรรมการเงินดังกล่าวเป็นรายกรณี

คำถาม	คำตอบ
หรือ คปภ. หรือ สามารถเข้าทดสอบได้หรือไม่	ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ให้บริการทางการเงินประกอบธุรกิจที่มีกฎหมายอื่นกำหนดให้ต้องปฏิบัติตาม หรือต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานกำกับดูแลหลักให้เข้าทดสอบ ผู้ให้บริการทางการเงินจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวด้วย

คำถาม-คำตอบเพิ่มเติมสำหรับ Enhanced Regulatory Sandbox

คำถาม	คำตอบ
1. การตรวจสอบเรื่องการประกอบธุรกิจจะอย่างไร	ผู้เข้าทดสอบมีเอกสารชี้แจงและรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการไม่ประกอบธุรกิจ เช่น (1) การ declare การคำนวณประมาณการรายได้-ต้นทุน: ที่ได้รับการรับรองจากผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชี เช่น CFO หรือ Treasurer ก่อนเริ่มทดสอบ โดยสามารถเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนได้เฉพาะเท่าที่ครอบคลุมต้นทุน (2) การกำหนด scope ระยะเวลา/ผู้ทดสอบ: ผู้เข้าทดสอบต้องมีเอกสารชี้แจงแผนการทดสอบที่ชัดเจน ตามแบบประเมินความพร้อมในการสมัครเข้าทดสอบที่ ธปท. กำหนดขึ้นในแต่ละโครงการ
2. การเพิ่มหรือลดกรอบระยะเวลาในการทดสอบสามารถทำได้หรือไม่	โดยทั่วไปกรอบระยะเวลาการทดสอบ 6 - 12 เดือน เพียงพอสำหรับทั้งผู้เข้าทดสอบและ ธปท. ในการให้บริการและประเมินผลการทดสอบ ทั้งนี้ ธปท. จะพิจารณาประโยชน์ของ use case ที่นำเสนอเป็นหลัก ซึ่งผู้ที่ได้รับเลือกเข้าทดสอบต้องหารือกับ ธปท. เพื่อพิจารณากำหนดระยะเวลาทดสอบที่เหมาะสมกับ lifecycle ของผลิตภัณฑ์ในแต่ละกรณี
3. การออกจากการทดสอบกรณี que การทดสอบประสบความสำเร็สามารถออกให้บริการในวงกว้างได้หรือไม่ / ธปท. จะออกเกณฑ์มารองรับอย่างไร	ธปท. จะพิจารณาการออกหลักเกณฑ์กำกับดูแลคู่ขนานไประหว่างการทดสอบ และ ธปท. จะสื่อสารความคืบหน้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการออก public hearing ตามกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้เข้าทดสอบที่ประสงค์จะออกจากการทดสอบเพื่อให้บริการในวงกว้างสำหรับกรณี que การทดสอบประสบความสำเร็จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กำกับดูแลที่เกี่ยวข้องด้วย
4. กรณีที่ use case เกี่ยวเนื่องกับหลักเกณฑ์การกำกับดูแลของหน่วยงานกำกับดูแลอื่น ต้องมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร	ผู้สนใจเข้าทดสอบ พิจารณาว่า use case เกี่ยวข้องกับหน่วยงานกำกับดูแลใดเป็นหลัก และให้ติดต่อกับหน่วยงานกำกับดูแลนั้น ๆ ในช่องทางที่กำหนด ทั้งนี้ หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องจะประสานงานกัน รวมถึงพิจารณาดำเนินการเพื่อลดข้อจำกัด ด้านนโยบาย/เกณฑ์ ไม่ให้เป็นอุปสรรคในการทดสอบด้วย
5. ผู้เข้าทดสอบมีภาระในการรายงานข้อมูลอย่างไร	ธปท. จะพิจารณากำหนดรูปแบบการรายงานข้อมูลให้เหมาะสมกับประเภทและขอบเขตบริการทางการเงินของผู้เข้าทดสอบและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น

คำถาม	คำตอบ
	ความถี่และรายละเอียดของการรายงานข้อมูล เป็นต้น เพื่อไม่ให้เป็นการระคายผู้เข้าทดสอบมากเกินไปจนจำและเป็นเพียงพอสสำหรับการติดตามประเมินผล
6. กรณีที่มีการเปิดทดสอบ Theme อื่นต่อไปในอนาคต จะมีการดำเนินการอย่างไร	ธปท. จะเปิดรับฟังความคิดเห็นทุกครั้งที่มีการเปิดทดสอบใน Theme ใหม่ หรือ หากภาคเอกชนมี use cases ที่มีประโยชน์และเข้าข่ายต้องทดสอบ ก็สามารถหารือกับ ธปท. ได้เป็นรายกรณี

ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2567